

[Hans Hansen (Rørby).]

saadan Virksomhed; hvor der oprettes en Slags Monopol, bliver noget saadant aldrig billigt.

Tager vi endvidere en Bestemmelse, som ogsaa findes under Ændringsforslag Nr. 27, om en særlig Boligret, ja, saa er det vel nødvendigt, hvis hele den mægtige Illusion skal opretholdes, men der er intet af alt det, der beskytter Lejerne.

Vor Gruppe kan ikke være med til over for Befolkningen fremdeles at opretholde en Illusion af den Art. Regeringen har Magten til at gennemføre Foranstaltninger, der kan virke fremmende paa Boligbyggeriet; hvis den ikke gør det, kan man gennemføre saa mange Love, man vil, Lejerne vil dog til syvende og sidst blive den svagere Part. De vil blive udnyttet, hvis Regeringen fortsætter med den hidtil førte Politik og ikke skrider ind i højere Grad, end Tilfældet har været, over for den mægtige Værdistigning.

Jeg kan her nævne et Eksempel fra den allerseneste Tid, et Resultat af de nye Vurderinger. Loven om Elektrificering af Københavns Nærtrafik, som vedtoges i 1930, har nu skabt en Grundværdistigning langs de elektriske Baner paa ca. 25 Mill. Kr. Her sidder tilfældige Grundejere og faar Lov til at indkassere et Beløb, som hele Landets Befolkning har tilvejebragt gennem Skatter. Der er her sket en stor Forbedring af Trafikforholdene, men tilfældige Grundejere faar Lov til at indkassere et Beløb, der er omtrent dobbelt saa stort, som Statens Udgift hidtil har været.

Hvis man opretholder den Slags Spekulationsmuligheder i vort Samfund, kan man aldrig komme Udbytning af Lejerne til Livs. Derfor er Betingelsen for at løse Boligspørgsmaalet, især i de store Byer, at Regeringen skrider ind over for Grundspekulationen og skaber saadanne Muligheder for Boligbyggeriet, at der kan fremstilles Lejligheder til en rimelig Pris. Og saa har vi Sikkerhedsventilen i de kooperative Boligforeninger, som nok til enhver Tid skal regulere Boligmarkedet og skaffe de Lejligheder frem, som der er Efterspørgsel efter. Vil Regeringen ikke gaa den Vej, er Spørgsmaalet uløseligt.

Da Regeringen i de foreliggende Lovforslag ikke med en Antydning har prøvet paa at fjerne nævnte ulykkelige Forhold, kan vi ikke være med til at opretholde den Illusion, som det foreliggende Lovforslag efter vor Formening er et Udtryk for.

Alfred Jensen: Ved første Behandling af de to foreliggende Lovforslag fremsatte

vort Partis Ordfører nogle Betragtninger over de Ændringer, vi mente var nødvendige i Lovgivningen paa dette Omraade, og over de Mangler, der efter vor Mening var ved de foreliggende Lovforslag. Vi paatalte bl. a., at Bestemmelserne ikke i alle Tilfælde skulde have Gyldighed, idet vi mente, de maatte være ufravigelige. Endvidere berørte vi Spørgsmaalet om, at Lejerne skulde have deres forudindbetalte Leje forrentet, at Varmeregnskaberne skulde være tilgængelige for Lejerne, og at Lejernes Repræsentanter skulde beskyttes mod Opsigelse. Endelig hævdede vi, at Loven skulde have tilbagevirkende Kraft.

Det fremgaar af Betænkningen, at flere Organisationer har henvendt sig til Udvalget, men hvad de har henvendt sig om, og hvad de har sagt, fremgaar ikke deraf. Vi er derfor ikke helt i Stand til at afgøre, om de stillede Ændringsforslag er i Overensstemmelse med de Ønsker, som Lejerne har fremsat over for Udvalget.

Mindretallets Ændringsforslag kan vi selvsagt ikke stemme for, da vi betragter dem som en Forringelse af Lejernes Rettigheder og en Udvidelse af Ejernes i Forhold til de Bestemmelser, Lovforslagene indeholder.

Om de af Flertallet stillede Ændringsforslag kan det siges, at nogle er Forbedringer som f. Eks. Ændringsforslag Nr. 14, Stk. 1, der giver Lejerne Ret til at kontrollere Varmeregnskaberne. Ligeledes Ændringsforslag Nr. 27, som indfører en Boligret i København, Frederiksberg og Gentofte og indeholder Bestemmelse om Forbud mod Mæglervirksomhed, hvis denne ikke er godkendt af Kommunalbestyrelsen. Ændringsforslag Nr. 8 til § 22, der indeholder Bestemmelse om force majeure, mener vi ikke er helt rigtig. Vi stiller os noget tvivlende over for dens Betydning. Vi forstaar ikke Berettigelsen af at give Plads for de her nævnte Undtagelser; vi mener, at Byggherren om Vinteren altid maa regne med Frost, noget man ved indtræder hvert Aar, og som kan skabe Forhindring for Byggeriet. I alt Fald mener vi, at det er urimeligt at tage Lockouter med som uforudsete Hindringer.

Men der er ogsaa Ændringsforslag, som efter vor Mening forringer de foreliggende Lovforslag. Dette gælder særlig Nr. 12 og 13 til Lovforslaget om Leje, der undtager de Ejendomme, som ikke er over 10 Aar gamle, fra Lovens Bestemmelser, dels om Lejens Størrelse og dels om Opsigelse. Vi mener, at herigennem vil en stor Part af Lejere ikke faa Mulighed for at faa deres